

چشم‌انداز وضعیت بازار نفت خام در سال ۲۰۱۴ و
پیش‌بینی قیمت نفت خام در لایحه بودجه
سال ۱۳۹۳ کل کشور

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۳۳۹۵

دی‌ماه ۱۳۹۲

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱ چکیده
- ۲ مقدمه
- ۳ پیش‌بینی رشد اقتصادی و تقاضای نفت خام جهان در سال ۲۰۱۴ میلادی
- ۵ پیش‌بینی میزان عرضه نفت خام کشورهای اوپک و غیراوپک
- ۱۰ نکاتی درباره وضعیت صادرات نفت ایران
- ۱۴ پیش‌بینی قیمت نفت خام در سال ۲۰۱۴
- ۱۶ نتیجه‌گیری
- ۱۷ منابع و مآخذ

چشم‌انداز وضعیت بازار نفت خام در سال ۲۰۱۴ و پیش‌بینی قیمت نفت خام در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

چکیده

پایین بودن تقاضا، افزایش عرضه و توسعه بهره‌برداری از منابع نامتعارف نفتی (اعم از نفت فشرده، شیل‌های نفتی و گازی) از مهمترین مسائل پیش‌روی بازار جهانی نفت و به‌طور ویژه کشورهای صادرکننده نفت عضو اوپک در سال آینده میلادی است. نرخ رشد تقاضای نفت منطقه یورو برای خرید طلای سیاه، به‌دلیل بحران اقتصادی در سال‌های اخیر با کاهش مواجه شده است. همچنین تقاضای نفت توسط برخی از کشورها نیز متأثر از بحران اقتصادی آمریکا و اروپا در سطوح پایینی قرار دارد و در سال آینده افزایش قابل توجهی نخواهد داشت. ازسوی دیگر افزایش میزان ذخایر نفت ایالات متحده، کانادا، استرالیا، چین، کشورهای اروپایی و برزیل تغییراتی اساسی در ترکیب بازیگران اصلی بازار جهانی نفت به‌وجود آورده و موازنه کنونی قدرت تولیدکنندگان سنتی نظیر اوپک و روسیه را در مقابل اقتصادهای توسعه‌یافته مصرف‌کننده و اقتصادهای نوظهور متحول ساخته است. براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی عرضه نفت کشورهای غیراوپک در سال ۲۰۱۴ میلادی حدود ۱/۲۱ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت، این درحالی است که تقاضای جهانی نفت با افزایش ۱/۰۵ میلیون بشکه در روز مواجه خواهد بود. بنابراین پیش‌بینی‌های

کوتاه‌مدت مؤسسات بین‌المللی نفتی، بازار جهانی نفت در سال آینده با مازاد عرضه روبرو شده و در نتیجه قیمت نفت در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ میلادی روند کاهشی را تجربه خواهد کرد.

مقدمه

میزان تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۲، روزانه ۸۸/۹ میلیون بشکه بوده که در سال جاری به ۸۹/۸ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است. به عبارت دیگر متوسط تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۳ نسبت به سال گذشته ۱/۰۱ درصد افزایش یافته و پیش‌بینی می‌شود در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ نیز به ترتیب با ۱/۱۶ و ۰/۸۸ درصد افزایش به ۹۰/۸ و ۹۱/۶ میلیون بشکه در روز برسد. بی‌شک رشد اندک تقاضای نفت در استراتژی‌های میان‌مدت و بلندمدت کشورهای تولیدکننده نفت مؤثر بوده و میزان تولید نفت این کشورها را باثبات روبرو خواهد ساخت. در این گزارش ابتدا وضعیت جهانی بازار نفت و رشد اقتصادی جهان در سال آینده میلادی به اختصار مورد بررسی قرار گرفته و پس از آن درباره وضعیت عرضه نفت توسط کشورهای عضو اوپک و به‌طور خاص ایران در سال آینده میلادی بحث شده و نهایتاً به پیش‌بینی قیمت نفت در سال آینده میلادی به‌ویژه در بودجه سالیانه برخی از کشورها پرداخته شده است.

پیش‌بینی رشد اقتصادی و تقاضای نفت خام جهان در سال ۲۰۱۴ میلادی

براساس پیش‌بینی‌های اوپک، رشد اقتصادی جهان از $2/9$ درصد در سال ۲۰۱۳ به $3/5$ درصد در سال ۲۰۱۴ خواهد رسید. همچنین پیش‌بینی شده است که میزان رشد اقتصادی کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی با رشد ناچیزی از $1/2$ درصد در سال جاری میلادی به $1/9$ درصد در سال آینده برسد.^۱ لذا بخش اعظم رشد اقتصادی جهان در سال آینده از سوی کشورهای غیرعضو سازمان همکاری‌های توسعه اقتصادی (OECD) خواهد بود. به طوری که رشد اقتصادی کشورهایمانند چین و هند در سال ۲۰۱۴ به ترتیب $7/8$ و $5/6$ درصد خواهد بود. در جدول ۱ میزان رشد اقتصادی و تقاضای نفت جهان و ده کشور عمده مصرف‌کننده نفت در سال ۲۰۱۳ (که حدود ۵۹ درصد مصرف جهانی نفت را به خود اختصاص داده‌اند) نشان داده شده است.

جدول ۱. میزان تقاضای نفت ده کشور عمده مصرف‌کننده

(هزار بشکه در روز)

کشور	رشد اقتصادی (درصد)		تقاضای نفت		میزان تغییر سالیانه تقاضا	تغییر سالیانه تقاضا (درصد)
	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۳		
ایالات متحده آمریکا	۱/۶	۲/۵	۱۸,۶۴۳	۱۸,۶۰۹	-۳۴	-۰/۲
چین	۷/۸	۷/۸	۱۰,۱۷۸	۱۰,۵۵۸	۳۸۰	۳/۷
ژاپن	۱/۹	۱/۵	۴,۵۳۳	۴,۳۶۳	-۱۷۰	-۳/۷
روسیه	۱/۷	۲/۶	۳,۴۰۱	۳,۴۹۸	۹۷	۲/۹
عربستان سعودی	۴/۳۹		۳,۰۲۰	۳,۱۲۷	۱۰۷	۳/۶
برزیل	۲/۵	۲/۸	۳,۰۹۶	۳,۱۸۱	۸۵	۲/۸
هند	۴/۷	۵/۶	۳,۳۹۰	۳,۴۹۴	۱۰۴	۳/۱
آلمان	۱/۴		۲,۴۱۶	۲,۴۱۰	-۶	-۰/۲
کره جنوبی	۳/۶۸		۲,۲۹۸	۲,۳۰۶	۸	۰/۳
کانادا	۲/۱۶		۲,۲۹۷	۲,۳۰۲	۵	۰/۲
جمع ده کشور	-	-	۵۳,۲۷۲	۵۳,۸۴۸	۵۷۶	۱/۰۸
جهان	۲/۹	۳/۵	۸۹,۸۰۰	۹۰,۸۴۰	۱۰۴۰	۱/۱۶

مأخذ: ماهنامه اداره انرژی آمریکا، نوامبر ۲۰۱۳.

همان‌طور که در جدول ۱ نشان داده شده است، میزان تقاضای جهانی نفت از

۸۹/۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۳ با افزایش ۱/۰۵ میلیون بشکه‌ای به ۹۰/۸۴

میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۴ خواهد رسید. شایان ذکر است که تنها ۰/۲

میلیون بشکه از این افزایش تقاضا از سوی کشورهای OECD و ۰/۸۵ میلیون بشکه باقیمانده به دلیل افزایش تقاضا از سوی کشورهای غیرعضو همکاری‌های توسعه اقتصادی خواهد بود.

کشورهای ژاپن، ایالات متحده آمریکا و آلمان در سال ۲۰۱۴ به ترتیب با ۳/۷-، ۰/۲- و ۰/۲- درصد تغییر نسبت به سال ۲۰۱۳، بیشترین میزان کاهش تقاضا و کشورهای چین، عربستان سعودی و هند به ترتیب با ۳/۷، ۳/۶ و ۳/۱ درصد تغییر بیشترین میزان رشد تقاضا را تجربه خواهند کرد. لذا تقاضای نفت در کشورهای چین و هند به عنوان بزرگترین مقاصد نفتی صادراتی ایران در سال آینده با افزایش مواجه شده و این امر می‌تواند فرصت مناسبی برای ایران باشد تا صادرات نفت خود به این کشورها را افزایش داده و جایگاه خود در بین کشورهای صادرکننده نفت را تقویت کند.

پیش‌بینی میزان عرضه نفت خام کشورهای اوپک و غیراوپک

براساس پیش‌بینی‌ها میزان تقاضای جهانی نفت خام در سال ۲۰۱۴، ۹۰/۸۴ میلیون بشکه در روز خواهد بود که از این میان حدود ۵۵/۳۲ میلیون بشکه آن توسط کشورهای غیراوپک تأمین خواهد شد. میزان عرضه نفت کشورهای غیراوپک در سال ۲۰۱۳، حدود ۵۴/۱۱ میلیون بشکه در روز برآورد شده است که با ۲/۲ درصد رشد، به میزان ۵۵/۳۲ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد در میان کشورهای غیراوپک بیشترین رشد عرضه

ازسوی کشورهای آمریکا، کانادا، سودان، قزاقستان، روسیه و کلمبیا بوده و عرضه نفت کشورهای نروژ، سوریه، انگلستان و مکزیک کاهش خواهد یافت. لازم به‌ذکر است که یکی از مهمترین دلایل افزایش سطح تولید نفت در ایالات متحده، برداشت از منابع نامتعارف نفتی در این کشور است. راهبرد تولید نفت نامتعارف ایالات متحده در بلندمدت، کاهش تدریجی واردات نفت از خاورمیانه است، به‌طوری که براساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا حجم واردات نفت خام آمریکا از خاورمیانه از ۲/۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۰ به ۱/۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۱ کاهش یافته و با استمرار این استراتژی حجم واردات از خاورمیانه در افق سال ۲۰۳۵ به حدود ۱۵۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید. میزان عرضه نفت خام ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۴ با رشد ۵/۵ درصدی نسبت به سال گذشته میلادی به سطح ۱۱/۷۷ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. در واقع از میان افزایش ۱/۲ میلیون بشکه‌ای عرضه نفت خام کشورهای غیراوپک، ۰/۶۵ میلیون بشکه (بیش از ۵۰ درصد آن) متعلق به ایالات متحده آمریکاست.

با افزایش سطح عرضه در کشورهای غیراوپک، میزان تقاضا برای واردات نفت از کشورهای عضو اوپک کاهش یافته و همان‌طور که در جدول ۲ دیده می‌شود در ۹ ماهه سال ۲۰۱۳ (منتهی به اکتبر) همواره مازاد عرضه و کمبود تقاضا برای نفت خام اوپک وجود داشته است.

جدول ۲. مقایسه عرضه و تقاضای نفت خام در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴

(میلیون بشکه در روز)

عنوان	سه‌ماهه اول ۲۰۱۳	سه‌ماهه دوم ۲۰۱۳	سه‌ماهه سوم ۲۰۱۳	سه‌ماهه چهارم ۲۰۱۳	۲۰۱۳	۲۰۱۴
تقاضای جهانی نفت	۸۸/۸۹	۸۹/۰۴	۹۰/۲۹	۹۰/۹۲	۸۹/۷۹	۹۰/۸۴
عرضه نفت غیراوپک	۵۳/۸۲	۵۳/۷۰	۵۴/۲۵	۵۴/۶۷	۵۴/۱۱	۵۵/۳۲
میعانات گاز طبیعی و انواع نفت نامتعارف اوپک	۵/۷۶	۵/۷۸	۵/۸۱	۵/۸۵	۵/۸۰	۵/۹۵
کل عرضه به‌استثنای نفت خام اوپک	۵۹/۵۸	۵۹/۴۸	۶۰/۰۶	۶۰/۵۲	۵۹/۹۱	۶۱/۲۷
تفاوت عرضه غیراوپک و تقاضا	۲۹/۳۱	۲۹/۵۶	۳۰/۲۳	۳۰/۴۰	۲۹/۸۸	۲۹/۵۷
تولید نفت خام اوپک	۳۰/۲۱	۳۰/۵۷	۳۰/۳۶	-	*۳۰/۳۸	۳۰
مازاد عرضه	۰/۹۰	۱/۰۱	۰/۱۳	-	۰/۴۹	۰/۴۳

مأخذ: گزارش ماهانه اوپک (دسامبر ۲۰۱۳).

* میانگین تولید نفت خام اوپک در ۹ ماهه سال ۲۰۱۳.

بررسی وضعیت بازار جهانی نفت خام در سال جاری میلادی نشان می‌دهد متوسط عرضه و تقاضای جهانی نفت در سال جاری به ترتیب ۹۰/۲۹ و ۸۹/۸ میلیون بشکه در روز بوده و پیش‌بینی می‌شود در سال آینده با ۱/۰۸ و ۲/۲ درصد رشد به حدود ۹۱/۲۷ و ۹۰/۸۴ میلیون بشکه در روز برسد. بنابراین در سال آینده بازار نفت

با مازاد عرضه کمتری مواجه خواهد شد، به طوری که میزان تراز عرضه و تقاضا از ۰/۴۹ میلیون بشکه در روز در سال جاری به ۰/۴۳ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۴ خواهد رسید. میانگین تولید نفت خام اوپک در ۹ ماهه سال ۲۰۱۳ حدود ۳۰/۳۸ میلیون بشکه در روز بوده است. این درحالی است که میزان تقاضا برای نفت خام اوپک (با کاهش ۰/۶ میلیون بشکه در روز نسبت به مدت مشابه سال گذشته)، حدود ۲۹/۷ میلیون بشکه در روز بوده که نشان‌دهنده مازاد عرضه است. اداره انرژی آمریکا میانگین میزان استخراج نفت اوپک در سال ۲۰۱۳ را حدود ۳۰/۰۵ میلیون بشکه و میزان تقاضای نفت از کشورهای عضو اوپک را حدود ۲۹/۹ میلیون بشکه در روز برآورد کرده است. همچنین پیش‌بینی‌ها برای سال ۲۰۱۴ نشان می‌دهد که میزان استخراج نفت خام اوپک در این سال به حدود ۲۹/۷۲ میلیون بشکه در روز و تقاضا برای آن به حدود ۲۹/۵۷ میلیون بشکه در روز کاهش خواهد یافت. این درحالی است که کشورهای عضو اوپک در نشست ۱۶۴ ام خود (مورخ ۱۳ آذرماه ۱۳۹۲)، سطح تولید نفت اوپک در سال ۲۰۱۴ را حدود ۳۰ میلیون بشکه در روز (حدود ۰/۴۳ میلیون بشکه در روز بیش از میزان تقاضای پیش‌بینی شده) تعیین کرده‌اند.

در میان کشورهای عضو اوپک، میانگین استخراج نفت عربستان در ۹ ماه سال جاری میلادی ۹/۵۳ میلیون بشکه در روز بوده و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۴ روند نزولی داشته باشد. میزان تولید نفت عراق در ۹ ماه سال ۲۰۱۳ به‌طور میانگین ۳/۰۴ میلیون بشکه در روز بوده و پیش‌بینی می‌شود سقف تولید آن در سال ۲۰۱۴ به ۴ میلیون بشکه در روز برسد. این درحالی است که اوپک تلاش می‌کند با برقراری

هماهنگی بین اعضای این سازمان به‌ویژه عربستان، با کاهش میزان تولید و عرضه نفت به بازارهای جهانی، از کاهش قیمت جلوگیری کند. تولید نفت ایران طی سال گذشته برابر با ۲/۹۷ میلیون بشکه در روز بوده و میانگین آن در ۹ ماهه سال ۲۰۱۳ با ۹/۷ درصد کاهش به ۲/۶۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. متوسط تولید نفت خام ایران در ماه اکتبر سال جاری نسبت به ۹ ماهه گذشته بدون تغییر بوده و در ماه نوامبر با ۱/۵ درصد افزایش به ۲/۷۲ میلیون بشکه در روز رسیده است. در جدول ۳ میانگین تولید و قیمت نفت کشورهای عضو اوپک در سال ۲۰۱۲ و ۹ ماهه ۲۰۱۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. میانگین تولید و قیمت نفت کشورهای عضو اوپک

(هزار بشکه در روز - دلار به ازای هر بشکه)

کشور	عربستان	عراق	کویت	امارات	ایران	ونزوئلا	نیجریه	آنگولا	الجزایر	لیبی	قطر	اکوادور
تولید	۹۷۳۷	۲۹۷۹	۲۷۹۲	۲۶۲۴	۲۹۷۳	۲۳۵۹	۲۰۷۳	۱۷۳۸	۱۲۱۰	۱۳۹۳	۷۵۳	۴۹۹
قیمت	۱۱۰/۵۷	۱۰۸/۴۸	۱۰۹/۴	۱۱۲/۲۳	۱۰۹/۵۲	۱۰۱/۵۳	۱۱۴/۱۷	۱۱۲/۸۵	۱۱۱/۸۵	۱۱۲/۳۸	۱۰۹/۷۶	۱۰۳/۷۱
تولید	۹۵۳۸	۳۰۴۰/۶	۲۸۲۰/۳	۲۷۳۰/۶	۲۶۸۸/۳	۲۳۴۹	۱۹۳۲/۳	۱۷۳۹	۱۱۶۲	۱۱۳۱/۶	۷۳۱/۶	۵۱۰/۶
قیمت	۱۰۶/۵۵	۱۰۳/۶۵	۱۰۴/۸۶	۱۰۷/۸۲	۱۰۵/۳۲	۹۶/۸۴	۱۱۱/۱۸	۱۰۸/۹۷	۱۰۹/۰۸	۱۰۸/۴۳	۱۰۵/۰۴	۹۸/۶۳

مأخذ: ماهنامه اوپک، نوامبر ۲۰۱۳.

نکاتی درباره وضعیت صادرات نفت ایران

براساس آمار اداره اطلاعات انرژی آمریکا، میزان صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۲ نسبت به سال ۲۰۱۱ حدود یک میلیون بشکه در روز کاهش یافته و از میانگین ۲/۵۱ میلیون بشکه در روز به روزانه ۱/۵۳ میلیون بشکه رسیده که عمدتاً به دلیل شدت یافتن تحریم‌های ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپاست. در جدول ۴ کشورهای واردکننده نفت خام و میعانات از ایران طی ۶ ماهه نخست سال ۲۰۱۱ نشان داده شده است. در بین کشورهای واردکننده نفت از ایران چین به‌عنوان بزرگترین خریدار نفت و میعانات گازی به دلیل اختلافات در مفاد قراردادهای خرید سالیانه در سال ۲۰۱۲ به میزان چشمگیری از واردات خود کاسته است. در این بین شرکت یونپیک^۱ چین با انعقاد قراردادی با شرکت ملی نفت ایران خواسته بود تا هزینه‌های انتقال نفت ایران به چین را خود برعهده بگیرد و قیمت‌های ارائه شده برای نفت خام نیز شامل هزینه‌های بیمه و انتقال نفت باشد.^۲ جدول ۵ میانگین صادرات نفت ایران در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ را نشان می‌دهد.^۳

1. Unipet (China International United Petroleum Chemicals Co. Ltd)

۲. خبرگزاری رویترز، ژوئن ۲۰۱۲.

3. www.colombopage.com/archive-13A/May22-1369245549CH.php

جدول ۴. کشورهای واردکننده نفت خام و میعانات از ایران طی ۶ ماهه نخست سال ۲۰۱۱

کشور	درصد صادرات ایران	کل نفت خام وارداتی از ایران (هزار بشکه در روز)	درصد کل نفت خام وارداتی
اتحادیه اروپا	۱۸-۱۹	۴۵۲	-
ایتالیا	۷	۱۸۳	۱۳
اسپانیا	۶	۱۳۷	۱۳
فرانسه	۲	۴۹	۴
آلمان	۱	۱۷	۱
انگلستان	>۱	۱۱	۱
هلند	۱	۳۳	۲
سایر	۱	۲۲	۱
ژاپن	۱۴	۳۴۱	۱۰
هند	۱۳	۳۲۸	۱۱
کره جنوبی	۱۰	۲۴۴	۱۰
ترکیه	۷	۱۸۲	۵۱
آفریقای جنوبی	۴	۹۸	۲۵
سريلانکا	۲	۳۹	۱۰۰*
تایوان	۱	۳۳	۴
چین	۲۲	۵۴۳	۱۱

* پس از اعمال تحریمها از سوی آمریکا، سريلانکا در ۶ ماهه نخست سال ۲۰۱۲ فقط ۲۰ درصد از نیاز خود را از ایران وارد کرده و این میزان در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ به ۱۰ درصد تقلیل یافت.
مأخذ: اداره اطلاعات انرژی آمریکا.

جدول ۵. صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران طی سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲

(میلیون بشکه در روز)

کشور	میانگین سال ۲۰۱۱	میانگین سال ۲۰۱۲	تغییر سالانه (درصد)
ژاپن و کره جنوبی	۰/۵۵	۰/۳۲	-۴۲
چین و هند	۰/۸۸	۰/۷۶	-۱۳
سایر غیر* IEA	۰/۳۱	۰/۱۳	-۵۸
ایتالیا، یونان، اسپانیا و ترکیه	۰/۶۳	۰/۲۲	-۶۵
سایر کشورهای اروپایی	۰/۱۴	۰/۰۲	-۸۶
جمع کل صادرات	۲/۵۱	۱/۵۳	-۳۹

مأخذ: اداره اطلاعات انرژی آمریکا، داده‌های آماری تحلیل صادرات نفتی لیوید (Lloyd).
 * منظور از اعضای IEA شامل کشورهای ذیل است: استرالیا، اتریش، بلژیک، جمهوری چک، دانمارک، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، مجارستان، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، جمهوری کره، لوکزامبورگ، هلند، نیوزلند، نروژ، لهستان، پرتغال، جمهوری اسلواکی، اسپانیا، سوئد، سوئیس، ترکیه، انگلستان و ایالات متحده آمریکا.

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد و در جدول ۵ نیز مشاهده می‌شود همه مقاصد صادراتی نفت ایران، واردات نفت خود از ایران را کاهش داده‌اند. نکته جالب توجه این است که کشورهای چین و هند کمترین میزان کاهش را تجربه کرده و برخلاف این دو کشور کشورهای اروپایی رشد منفی ۶۹ درصدی را تجربه کرده و واردات نفت خود از ایران را به شدت کاهش داده‌اند. طی ماه‌های اخیر نیز صادرات نفت ایران تغییر محسوسی نکرده است.

این درحالی است که چین به‌عنوان بزرگترین واردکننده نفت ایران در ماه اکتبر سال جاری به‌طور میانگین روزانه ۲۵۰ هزار بشکه نفت و ژاپن نیز در حدود ۱۸۸ هزار بشکه در روز واردات داشته‌اند. میزان واردات کره جنوبی نیز طی ژانویه تا اکتبر سال ۲۰۱۳ با ۹/۲ درصد کاهش نسبت به سال گذشته در حدود روزانه ۱۳۳ هزار بشکه بوده است. کشور تایوان نیز اخیراً واردات نفت از ایران را از سر گرفته است.^۱ به‌قرار اطلاع میزان صادرات نفت و میعانات ایران در سال جاری میلادی حدود ۱/۲ میلیون بشکه در روز بوده و پیش‌بینی می‌شود در سال آینده میلادی نیز افزایش قابل توجهی نداشته باشد. حال سؤال این است که آیا ایران می‌تواند با استفاده از اهرم انرژی تحریم‌ها را کم‌رنگ کند؟ آیا ایران می‌تواند با کم‌رنگ کردن تحریم‌ها در صادرات نفتی جهش ایجاد کند؟ هرچه ایران نقش فعال‌تری در منطقه، جهان و حوزه انرژی بازی کند، طبیعی است که بتواند تحریم‌های غربی علیه خود را تعدیل کند. باید دانست مراد از دیپلماسی انرژی فقط روابط دیپلماتیک ایران با دیگر کشورها نیست. در حقیقت باید دیپلماسی کشور به‌صورتی فعالیت کند تا طرفین در بازی برد - برد بتوانند کار خود را پیش ببرند.^۲

۱. خبرگزاری رویترز، ۱۵ دسامبر ۲۰۱۳.

۲. دکتر نرسی قربان، اهرم انرژی و هنر دیپلماسی، تازه‌های انرژی، شماره ۴۶، ص ۶۳.

پیش‌بینی قیمت نفت خام در سال ۲۰۱۴

با توجه به افزایش ناچیز تقاضای نفت در سال ۲۰۱۴ میلادی در مقایسه با افزایش میزان عرضه نفت از سوی کشورهای صادرکننده و همچنین افزایش برداشت ایالات متحده آمریکا از ذخایر نامتعارف نفتی، قیمت نفت در سال آینده میلادی روند کاهشی را تجربه خواهد کرد. براساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، قیمت نفت وست‌تگزاس اینترمدیت آمریکا در ماه‌های اخیر به تدریج کاهش یافته و پیش‌بینی می‌شود میانگین قیمت آن در سال ۲۰۱۴، به حدود ۹۵ دلار به ازای هر بشکه برسد. همچنین پیش‌بینی می‌شود قیمت نفت برنت دریای شمال نیز در ماه دسامبر ۲۰۱۳ به بشکه‌ای ۱۰۶ دلار کاهش یافته و در سال آتی میلادی به متوسط ۱۰۳ دلار به ازای هر بشکه برسد. همچنین قیمت نفت سبب اوپک نیز در ماه‌های اخیر کاهش یافته و در سال آینده به متوسط ۱۰۰ دلار به ازای هر بشکه خواهد رسید. در جدول ۶ قیمت انواع نفت سبب اوپک و غیراوپک در سال ۲۰۱۲ و برآورد و پیش‌بینی آن برای سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ نشان داده شده است.

جدول ۶. قیمت انواع نفت سبب اوپک و غیر اوپک در سال ۲۰۱۲ و برآورد و پیش‌بینی آن برای سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴

سال	سبب مرجع اوپک	برنت دریای شمال	وست‌تگزاس	اورال روسیه	میناس اندونزی	دبی
۲۰۱۲	۱۰۹/۹۹	۱۱۲/۰۹	۹۵/۴۰	۱۱۰/۹۳	۱۱۸/۱۵	۱۰۹/۵۱
۲۰۱۳	۱۰۵/۷۹	۱۰۸/۴۸	۹۸/۳۹	۱۰۷/۸۰	۱۰۷/۸۱	۱۰۵/۱۸
۲۰۱۴	۱۰۰	۱۰۳	۹۵	*۱۱۳	-	-

* <http://www.statista.com/statistics/253153/urals-crude-oil-price-forecast>

مأخذ: اداره اطلاعات انرژی آمریکا.

بر اساس پیش‌بینی منابع مختلف، در سال آینده قیمت انواع نفت به غیر از نفت اورال روسیه، روند کاهشی را تجربه خواهد کرد. با توجه به اطلاعات جدول ۳، متوسط قیمت نفت ایران به متوسط قیمت نفت سبب اوپک نزدیک بوده و از متوسط ۱۰۹/۵ دلار به ازای هر بشکه در سال ۲۰۱۲ به ۱۰۵/۳ دلار به ازای هر بشکه در سال ۲۰۱۳ کاهش یافته است. بر همین اساس با کاهش قیمت نفت سبب اوپک به سطح ۱۰۰ دلار به ازای هر بشکه، می‌توان پیش‌بینی کرد که قیمت نفت ایران نیز به‌طور متوسط به حدود ۱۰۰ دلار به ازای هر بشکه کاهش یابد. لذا به‌نظر می‌رسد در نظر گرفتن سطح قیمتی ۱۰۰ دلار برای نفت در قانون بودجه سال آینده قدری خوشبینانه بوده است. ضمن اینکه بر اساس پیش‌بینی‌ها، قیمت نفت در سال ۲۰۱۵ با کاهش بیشتری مواجه خواهد شد و در سه ماهه پایانی سال ۱۳۹۳ قیمت نفت به زیر ۱۰۰ دلار کاهش یافته و احتمالاً دولت را با کسری بودجه مواجه خواهد ساخت. به‌طور مثال پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد قیمت نفت اورال روسیه از ۱۰۷/۸ دلار به ازای هر بشکه در

سال ۲۰۱۳ به ۱۱۳ دلار به‌ازای هر بشکه در سال ۲۰۱۴ برسد، اما قیمت پیش‌بینی شده نفت در قانون بودجه این کشور برای سال ۲۰۱۴ حدود ۹۳ دلار به‌ازای هر بشکه در نظر گرفته شده است.

همچنین دولت آذربایجان قیمت صادراتی نفت خود در سال مالی ۲۰۱۴ را حدود ۱۰۰ دلار به‌ازای هر بشکه در نظر گرفته است. این درحالی است مدیرعامل شرکت نفت آذربایجان (SOFAZ) قیمت صادراتی نفت آذربایجان در سال ۲۰۱۴ را حدود ۹۰ دلار پیش‌بینی کرده است.

نتیجه‌گیری

میزان رشد اقتصادی جهان براساس پیش‌بینی‌های اوپک از ۲/۹ درصد در سال ۲۰۱۳ به ۳/۵ درصد در سال ۲۰۱۴ خواهد رسید. بخش اعظم رشد اقتصادی جهان در سال آینده ازسوی کشورهای غیرعضو سازمان همکاری‌های اقتصادی (OECD) خواهد بود، به‌طوری که رشد اقتصادی کشورهایی مانند چین و هند در سال آینده به‌ترتیب ۷/۸ و ۵/۶ درصد خواهد بود. بررسی وضعیت بازار جهانی نفت خام در سال جاری میلادی نشان می‌دهد متوسط عرضه و تقاضای جهانی نفت در سال جاری به ترتیب ۹۰/۲۹ و ۸۹/۸ میلیون بشکه در روز بوده و پیش‌بینی می‌شود در سال آینده با ۱/۰۸ و ۲/۲ درصد رشد به حدود ۹۱/۲۷ و ۹۰/۸۴ میلیون بشکه در روز برسد. بنابراین در سال آینده بازار نفت با مازاد عرضه کمتری مواجه خواهد شد به‌طوری که میزان ترانز عرضه و تقاضا از ۰/۴۹ میلیون بشکه در روز در سال جاری به ۰/۴۳ میلیون

بشکه در روز در ۲۰۱۴ خواهد رسید. این درحالی است که میزان عرضه غیراوپک به دلیل افزایش تولید از سوی کشورهای آمریکا، کانادا، سوئدان، قزاقستان، روسیه و کلمبیا رشد خواهد یافت، اما میزان عرضه نفت اوپک تغییر محسوسی نخواهد داشت. با توجه به وجود مازاد عرضه نفت در سال ۲۰۱۴ میلادی، همچنین افزایش برداشت ایالات متحده آمریکا از ذخایر نامتعارف نفتی، قیمت جهانی نفت در سال آینده میلادی روند کاهشی را تجربه خواهد کرد. برای مثال قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا در ماه‌های اخیر به تدریج کاهش یافته و پیش‌بینی می‌شود میانگین قیمت آن در سال ۲۰۱۴، به حدود ۹۵ دلار به ازای هر بشکه برسد. همچنین قیمت نفت سبد اوپک نیز در ماه‌های اخیر کاهش یافته و در سال آینده به متوسط ۱۰۰ دلار به ازای هر بشکه خواهد رسید. این درحالی است که متوسط بهای نفت اورال روسیه از ۱۰۷ دلار به ازای هر بشکه در سال ۲۰۱۳ به بشکه‌ای ۱۱۳ دلار در سال آینده افزایش خواهد یافت. لذا منطقی است بهای نفت برای بودجه یک‌ساله کشورهای صادرکننده بین ۹۰ تا ۹۵ دلار به ازای هر بشکه در نظر گرفته شود.

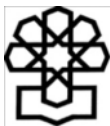
منابع و مآخذ

۱. خبرگزاری رویترز، ۱۵ دسامبر ۲۰۱۳.
 ۲. خبرگزاری رویترز، ژوئن ۲۰۱۲.
 ۳. هفته‌نامه میس، نوامبر ۲۰۱۳.
 ۴. نرسی قربان، اهرم انرژی و هنر دیپلماسی، تازه‌های انرژی، شماره ۴۶، ص ۶۳.
5. Short term Energy Outlook (STEO), eia, Nov 2013.

6. Ilham Saban, "Government decided to base budget for fiscal year 2014 on oil price of 100\$ per barrel", Special News, Thursday, 26 Sept 2013.
7. General Explanations of the Administration's Fiscal year 2014, Revenue Proposals, Department of the Treasury, April 2013.
8. Wyoming State Government Revenue Forecast, Fiscal Year 2014-fiscal year 2018, Oct. 2013.
9. "Iran Looks to Oil to ease the pressure of economic sanctions", Guardian Weekly, Tuesday 5 Nov 2013.
10. "IEA Says Iran Oil Exports Rising but Challenges Remain", DowJones, 11 Dec, 2013.
11. "Iran Oil Export", eia, 28 March, 2013.
12. "Oil Market Outlook", Norway, Feb 2013.
13. Adam Sieminski, "International Energy Outlook 2013", US. Senate Briefing, 21 August, 2013/ Washington.
14. "Russian Government Budget", Moscow, 20 Sep, 2013.
15. "Oil and Natural Gas in Sub-Saharan Africa", 1 August, 2013, EIA.
16. "US Energy Prices", 13 Nov, 2013.
17. "OPEC Crude Oil Supply", Nov. 13, 2013.
18. Robert Pirgo, "Oil and Natural Gas Industry Tax Issues in the FY 2014 Budget Proposal", 30 Oct, 2013, CRP Report for Congress.
19. "IAIP's 5th Annual Forecast Survey, FY 2014", Indian Association of Investment Professionals.
20. "Saudi economy to grow 4% in 2014", 23 Sep, 2013", www. arabnews.com.
21. www.businessweek.com/articles/2013-11-14/2014-outlook-world-economic-growth-map.
22. www.dailytimes.com.ng/article/2014-budget-reps-recommend-79-barrel-oil-price-Benchmark.
23. www.iif.com/emr/mena/saudi.
24. ForumStop55.com/476495.html.
25. "OPEC Oil Output Remains Higher than 2014 Demand", Money News.com, 12 Nov 2013.
26. Osamu Tsukimori, "Asia's Iran Oil Imports Fall, May Rise after Nuclear Deal", Reuters.com.
27. OPEC Monthly Oil Market Report, Oct, Nov & Dec 2013.

28. IEA, Monthly Oil Market Report, Nov & Dec 2013.
29. OPEC, World Oil Outlook 2013.
30. <http://www.bloomberg.com/news/2013-12-11/iea-boosts-2014-global-oil-demand-estimate-amid-u-s-recovery.html>.
31. <http://www.bloomberg.com/news/2013-12-10/deutsche-bank-cuts-2014-crude-price-forecasts-10-from-this-year.html>.
32. <http://www.statista.com/statistics/253153/urals-crude-oil-price-forecast>.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۳۹۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: چشم‌انداز وضعیت بازار نفت خام در سال ۲۰۱۴ و پیش‌بینی قیمت نفت خام در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: زهرا جعفری، سیده مریم موسوی

ناظران علمی: محمدرضا محمدخانی، هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی

مقتضی: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۱۰/۱